

CZAS MORZA

BEZPŁATNY KWARTALNIK ZWIĄZKU MIAST I GMIN MORSKICH

RoweroveLove nad Bałtykiem

GDAŃSK

PARTNEREM WYDANIA JEST MIASTO GDAŃSK

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA
RODZINNEGO CIEPŁA, RADOŚCI I MIŁOŚCI,
ZAŚ NA NOWY ROK 2024
SPEŁNIENIA WSZELKICH PLANÓW I ZAMIERZEŃ
ORAZ WIELU SUKCESÓW
WSZYSTKIM CZŁONKOM I SYMPATYKOM
ZWIĄZKU MIAST I GMIN MORSKICH

ŻYCZĄ

**ZARZĄD Z PREZESEM
ALANEM ALEKSANDROWICZEM
ORAZ
DYREKTOR MARCIN MAKOWSKI
WRAZ Z PRACOWNIKAMI BIURA**

SPIS TREŚCI

CZAS MORZA

DZIEJE SIĘ

LXI ZEBRANIE DELEGATÓW ZMIGM	04
BURSZTYN PODCZAS JARMARKU W POZNANIU	16
PROJEKT BALTICSEA2LAND	24
BALTISUSBOATING 2030	29
SZCZECIŃSKA FABRYKA WODY	32

MORZE, NASZE MORZE

ROWERY W GMINACH NADMORSKICH	07
BALTEXPO	13
DNI HANZY POWRACAJĄ DO GDAŃSKA	34

Z REGIONÓW

GALA ŻEGLARSKA W CEDRACH	12
JUBILEUSZ MORSAKÓW	15
PIERWSZA BIBLIOTEKA MORSKA	25
GMINA MIELNO LIDEREM NADMORSKIEJ TURYSTYKI	26
ZAKOŃCZONA PRZEBUDOWA NABRZEŻA BARKOWSKIEGO W KOŁOBRZEGU	33

SAMORZĄDOWCY MAJĄ GŁOS

JASTARNIA 2023 - CZAS JUBILEUSZY WYWIAD Z MARTĄ BALICKĄ	19
GMINA WŁADYSŁAWOWO LIDEREM POWIATU PUCKIEGO	23
GMINA WŁADYSŁAWOWO LAUREATEM KONKURSU RÓŻA REGIONÓW	28

LXI Walne Zebranie Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich

W dniach 29 - 30 listopada we Władysławowie odbyło się Walne Zebranie Delegatów ZMiGM. Obrady otworzył prezes **Alan Aleksandrowicz**, który podziękował gościom za przybycie oraz gospodarzom miasta za zaproszenie i oddał głos Burmistrzowi Władysławowa – **Romanowi Kuźelowi**.

Roman Kuźel zaprosił gości do obejrzenia krótkiego filmu poświęconego historii Władysławowa, które w 2023 roku świętowało jubileusz 60-lecia oraz przedstawił prezentację poświęconą zarówno zrealizowanym inwestycjom, jak i planom na przyszłość. Omówiono nową koncepcję rozwoju portu we Władysławowie jako portu serwisowego. Zwrócono uwagę na kwestię skomunikowania planowanej inwestycji, od lat bowiem bolączką gmin półwyspu są ograniczone możliwości rozbudowy infrastruktury transportowej.

Kolejnym punktem zebrania było szkolenie przeprowadzone przez Pana **Marcina Nowickiego**: „Jak skutecznie przeprowadzić samorządową kampanię wyborczą”. Miłym zakończeniem części merytorycznej pierwszego dnia obrad były warsztaty z obróbki bursztynu. Każdy z uczestników mógł przygotować sobie unikatową biżuterię z bursztynu pod okiem Pana **Roberta Pytlosa** – pełnomocnika Prezydent Gdańska ds. bursztynu. Pierwszy dzień obrad zakończyła uroczysta kolacja wydana przez burmistrza Władysławowa.

Drugi dzień obrad miał charakter statutowy; obrady rozpoczął ponownie prezes Związku Miast i Gmin Morskich Alan Aleksandrowicz. Przywitał wszystkich uczestników i przedstawił porządek obrad. Następnie powołano komisje: mandatowo – skrutacyjną oraz uchwał i wniosków. Przewodnicząca Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej **Edyta Matelska** stwierdziła, że zebranie zostało zwołane zgodnie z obowiązującym statutem Związku Miast i Gmin Morskich, jest wystarczająca ilość mandatów i głosów umożliwiającą podejmowanie prawomocnych uchwał. Zgodnie z przyjętym porządkiem obrad wybrane zostało Prezydium składające się z członków Zarządu Związku; przewodniczącym obrad został Alan Aleksandrowicz, który następnie głos oddał Pani **Monice Kozłowskiej**, by przedstawiła obecnym krótko zagadnienia związane z bezpieczeństwem obiegu informacji oraz RODO.

Sprawozdanie z bieżącej działalności Związku oraz jej finansowania przedstawił **Marcin Makowski** – dyrektor biura. Wśród zrealizowanych w tym roku pozycji znalazły się: projekty unijne BSB2030 oraz Baltic Sea 2 Land, liczne imprezy pod patronatem Związku zgłaszane przez gminy członkowskie; Krajowy Konkurs Wiedzy o Morzu, Pomorskie Eko Forum z rozszerzoną formułą Wspólnie dla klimatu; Wystawa o Małych Portach Morskich w Senacie RP; Baltexpo; Szczyt Energetyczny, wystawy bursztynu w Mielnie, Pucku, Krokowej i Poznaniu, zbieranie środków na eksploatację Generała Zaruskiego oraz odbudowę łodzi Jack Strong; Czas Morza, a także podjęte stanowiska i apele. Pan Marcin Makowski

poinformował także o zapowiedzi nowych kandydatur do struktur ZMiGM w nadchodzącej kadencji: gmin Będzina i Tolkmicka. Przedstawiony został również projekt Planu Dochodów i Wydatków na 2024 rok.

Dyrektor Makowski zaakcentował dobrą sytuację finansową Związku i przedstawił przyjętą przez Zarząd propozycję sfinansowania ekspertyzy badającej wpływ zagospodarowania rolniczego tzw. międzywału na czystość wód morza bałtyckiego na terenie gminy Cedry Wielkie.

Podjęto uchwałę akceptującą Plan Dochodów i Wydatków na rok 2024. Następnie delegaci omówili przedstawione wnioski i propozycje, m.in.: podjęcia starań o zorganizowanie wystawy bursztynu podczas Expo Osaka w 2025 roku; podjęcia przez Zarząd Związku stanowiska na temat proponowanych zmian w zapisach ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, jak również zmian w zapisach ustawy o opłacie klimatycznej i uzdrowiskowej, tak, by uzbroić samorządy w odpowiednie narzędzia do ich egzekwowania i kontroli; podjęcie rozmów z Urzędami Morskimi w sprawie zarządzania przez samorządy plażami; nowelizacji ustawy o odpadach; kontynu-

acji prac nad zmianą ustawy o drogach – umożliwienie pobierania opłat parkingowych także w dni wolne od pracy przez miejscowości wypoczynkowe poniżej 100 tys. mieszkańców; rozpoczęcie pilnych prac nad wprowadzeniem przepisów i systemów dotacyjnych dla rozwoju mikroturbin wiatrowych dla gospodarstw indywidualnych i wspólnot mieszkaniowych; objęcia tarczą energetyczną użytkowników pomp ciepła montowanych w odpowiedzi na kryzys energetyczny, a także określenia nowych zasad finansowania gmin z udziałem w VAT.

Z uwagi na mnogość tematów prezes Związku Alan Aleksandrowicz zadeklarował chęć wyjazdu do Warszawy w celu bezpośredniego spotkania z członkami nowego rządu, aby omówić poszczególne kwestie, podnoszone w debacie.

Rowery w gminach nadmorskich: sukcesy i nowe wyzwania

TEKST: Jakub Łoginow

W 2023 roku nastąpił wyraźny postęp w rozwoju sieci dróg rowerowych w gminach nadmorskich. Gminy skupiały się przede wszystkim na domknięciu dwóch najważniejszych tras rowerowych o zasięgu międzynarodowym, czyli R10 (trasa wzdłuż Wybrzeża) oraz R9 (Wiślana Trasa Rowerowa).

W przypadku obu tych tras, prace koncentrowały się na wymianie odcinków z nawierzchni szutrowej na bardziej uniwersalną nawierzchnię utwardzoną. Wynika to z faktu, że nowe przepisy z lat 2021-22 wymagają, aby drogi rowerowe były dostępne również dla innych niż rower kategorii, czyli urządzeń wspomagających ruch, urządzeń transportu osobistego oraz hulajnóg elektrycznych (czyli również dla „małych kółek”, bardziej wrażliwych na nawierzchnię). W sumie, w ciągu ostatniego roku w gminach nadmorskich powstało kilkadziesiąt kilometrów nowych dróg rowerowych, uwzględniając w tej liczbie również remont istniejących

nawierzchni, nie spełniających współczesnych standardów (w tym zwłaszcza likwidację odcinków z kostki fazowanej). Postępy miały miejsce zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach. Budowa i remont dróg rowerowych w miastach jest z reguły droższa i trudniejsza, ze względu na ograniczenia przestrzenne – trudno jest „upchnąć” nową trasę w gęstej zabudowie miejskiej, co nierzadko wymaga kompleksowej przebudowy całego układu drogowego i przełożenia instalacji. A to już zadanie idące nieraz w dziesiątki milionów złotych. W dużych miastach bardzo pomocne okazały się budżety obywatelskie – z tego narzędzia aktywnie korzystają złasz-

fot. Szymon Nitko, ZnajKraje.pl

cza gdyńscy rowerzyści.

Nad Wisłą po nowym asfalcie

W 2023 roku sieć tras i dróg rowerowych rozwijała się praktycznie wszędzie, ale kilka inwestycji zasługuje na szczególną uwagę ze względu na ich ponadlokalny charakter. Niektóre odcinki są szczególnie chętnie wykorzystywane przez rowerzystów i rolkarzy również spoza danej gminy, bo stanowią przedłużenie lub brakujące ogniwo popularnej trasy.

Jedną z takich inwestycji jest asfaltowanie trasy R9, czyli Wiślanej Trasy Rowerowej na odcinku pomiędzy Wyspą Sobieszewską a Tczewem. To jedna z najważniejszych tras na Pomorzu, a może nawet i w całej Polsce. Trasa powstawała etapami, w poprzednich latach wykonano bezkolizyjne połączenie gdańskiego Śródmieścia z Sobieszewem przez okolice Rafinerii i Przejazdowo, a także odseparowaną od ruchu samochodowego trasę na samej Wyspie Sobieszewskiej, wzdłuż głównej drogi łączącej most w Sobieszewie z promem w Świbnie. Tam trasa skręca ostro w prawo (na południe) i przebiega malowniczo wzdłuż Wisły aż do śluzy w Przegalinie i dalej na południe. Odcinek do granic miasta Gdańska wykonano w 2021 roku, a w miejscu dawnego koryta królowej polskich rzek sprzed Przekopu Wisły powstał charakterystyczny odcinek trasy w kolorze błękitnym. Trasa ma swoją kontynuację na południe od drogi S7 Gdańsk-Warszawa w Kiezmarku i jeszcze kilka miesięcy temu kończyła się niedaleko stąd. Jednym z największych osiągnięć 2023 roku było wykonanie kolejnych kilku kilometrów asfaltowej trasy, aż do południowych granic gminy Cedry Wielkie.

Obecnie pozostało już tylko około 9 km między Wyspą Sobieszewską a Tczewem na terenie gminy Suchy Dąb. - Wybudowanie

trasy rowerowej nad Wisłą uzależniane jest od pozyskania środków zewnętrznych. W roku 2023 udało nam się opracować dokumentację projektową oraz uzyskać prawomocną decyzję o pozwoleniu na budowę w/w drogi. Gmina Suchy Dąb w porozumieniu z Gminą Tczew opracowała również dokumentację na fragment działki będącej własnością gminy Tczew, tak aby zadbać o komfort przyszłych użytkowników i zapewnić ciągłość trasy. Dwukrotnie przeprowadziliśmy postępowanie zakupowe na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych, niestety oferty znacząco przewyższały posiadany przez nas budżet. Obecnie dokładamy wszelkich starań, aby pozyskać dofinansowanie pozwalające na ukończenie zadania - informuje Henryka Król, wójt gminy Suchy Dąb. Warto wesprzeć te starania, bo po wykonaniu tego odcinka powstanie możliwość bezkolizyjnego przejeżdżania na dużych i małych kółkach z Tczewa, przez Sobieszewo, Gdańsk, Sopot i Gdynię, aż do Redy i Kosakowa.

Połączyć gminy nad Zatoką Pucką

Równie ambitne wyzwania stoją przed gminami położonymi pomiędzy Gdynią i Małym Trójmiastem Kaszubskim a Zatoką Pucką i otwartym morzem. Zarówno w szeroko rozumianej aglomeracji trójmiejskiej, jak

i w rejonie Władysławowa, już od pewnego czasu funkcjonuje rozbudowana sieć dróg rowerowych. Wciąż nierozwiązanym problemem jest brak połączenia rowerowego Gdyni z Puckiem oraz Gminy Władysławowo z Pomorzem Środkowym. To się jednak zmienia, a ostatnie dwa lata przyniosły na tym obszarze sporo inwestycji. Zaczniemy od samej Gdyni, gdzie powstał krótki, ale kluczowy odcinek drogi rowerowej wzdłuż ulicy Kwiatkowskiego, będący przedłużeniem trasy łączącej północne dzielnice: Obłuze, Pogórze i Oksywie z centrum miasta. To bardzo ważny łącznik ze zbudowaną kilka lat wcześniej szeroką drogą rowerową wzdłuż ulicy Derdowskiego, łączącą Gdynię z Kosakowem. W 2023 roku trasa ta zyskała kilkukilometrowe przedłużenie w postaci malowniczo położonej wśród pól i lasów asfaltowej drogi rowerowej kończącej się w pobliżu plaży w Mechelinkach.

Jeszcze ładniejsze widoki czekają na rowerzystów kilka kilometrów dalej na zachód, w rejonie miejscowości Moście Błota. Trzykilometrowy odcinek asfaltowej trasy przebiega tu przez niezabudowane, podmokłe tereny chronione, z dala od cywilizacji. Jedziemy wzdłuż licznych strumieni, kanałów, rowów melioracyjnych i trzcinowisk i możemy podziwiać liczne gatunki roślin i ptaków typowych dla ekosystemów wodnych i bagiennych. Trasa łączy się z drogą techniczną prowadzącą do Rumi i Gdyni, na której jednak przydałaby się wymiana mocno już sfatygowanego asfaltu. W samej Rumi powstało nie mniej ważne asfaltowe połączenie wzdłuż ul. I Dywizji Wojska Polskiego, łączące Starą Rumię ze wspomnianą drogą techniczną w miejscowości Kazimierz.

Aktualnie droga rowerowa kończy się na moście na Kanale Łyskim. Jak informuje gmina Puck, w planach jest budowa kolejnego asfaltowego odcinka drogi rowerowej

przez obszar rezerwatu Beka. Odcinek ten ma mieć 3 km i kończyć się w Ostoninie; planowana realizacja to lata 2024-25. Gdy to zadanie dojdzie do skutku, brakować będzie już tylko około trzech kilometrów w linii prostej między Ostoninem a Bładzikowem, by połączyć rowerowo Trójmiasto z Puckiem. Ten odcinek jest jednak najtrudniejszy w realizacji ze względu na problemy własnościowe.

Co mamy dalej? Z Bładzikowa już dziś dojedziemy wygodną asfaltową trasą do pobliskiego Pucka. W samym Pucku drogi rowerowe nadają się do remontu, gdyż są wykonane w starej technologii – z kostki fazowanej. W planach jest wymiana nawierzchni na asfaltową, ale wskutek reformy podatkowej „Polski Ład” na razie samorząd nie ma na to środków. Brakuje też kilkuset metrów utwardzonej drogi między Puckiem a Swarzewem - jest tam odcinek drogi gruntowej. Dalej jest dużo lepiej: ze Swarzewa dojedziemy malowniczą trasą po dawnym nasypie kolejowym do Krokowej, jest też bezkolizyjne połączenie z Władysławowem. Miasto Władysławowo w ostatnich latach zrealizowało ambitny program budowy dróg rowerowych: na rowerze i rolkach dojedziemy wzdłuż wybrzeża do Jastrzębiej Góry, a stamtąd do wsi Ostrowo. Ostatni asfaltowy odcinek w Ostrowie wykonano kilka miesięcy temu, w planach jest jeszcze jego przedłużenie na zachód.

Półwysep Helski

Plany rozwoju infrastruktury rowerowej są także na Półwyspie Helskim. Tam drogę rowerową wyznaczono już wiele lat temu, ale nie spełnia ona współczesnych standardów. Na odcinku od Władysławowa do Juraty jest wykonana z kostki brukowej, przeważnie fazowanej, z której obecnie już się dróg rowerowych nie buduje. W ostatnim czasie powstał nowy asfaltowy odcinek drogi rowe-

rowej w Chałupach, wzdłuż promenady nad Zatoką Pucką. Jak informuje burmistrz Jastarni, w planach jest remont drogi rowerowej między Władysławowem a Jastarnią. Zgodnie ze standardami przyjętymi dla Pomorskich Tras Rowerowych ma ona docelowo uzyskać nawierzchnię bitumiczną (asfaltową). Szutrowy pozostanie natomiast leśny odcinek w rejonie Helu.

Na zachód od Władysławowa

Jak wyglądają prace nad nadmorską trasą rowerową R10 na zachód od Władysławowa? Możemy tu zaobserwować odcinki o długiej utwardzonej nawierzchni, ale także tereny, przez które da się przejechać tylko rowerem górskim lub terenowym, bo nawierzchnia jest szutrowa. Odcinki nieutwardzone przeważają pomiędzy Ostrowem w Gminie Władysławowo, a okolicami Ustki. Duży postęp w ostatnim nastąpił w gminie Ustka (wiejskiej), gdzie wykonano spory odcinek z równego betonu wałowanego, łączący wsie Dębina – Poddąbie – Wytowno – Zapadłe. Dalej w planach jest wypełnienie luki między Zapadłem a Przewłoką oraz budowa kilkukilometrowej trasy Dębina – Rowy, by stworzyć spójną utwardzoną trasę łączącą Słowiński Park Narodowy, przez Ustkę z Województwem Zachodniopomorskim.

Na zachód od Ustki wygodna asfaltowa droga rowerowa została poprowadzona wzdłuż zmodernizowanej drogi wojewódzkiej aż do miejscowości Zaleskie. Tam w ostatnim roku powstał nowy odcinek trasy do miejscowości Marszewo w Zachodniopomorskim.

Kolejny dłuższy odcinek z utwardzonej nawierzchni znajduje się w rejonie Jarosławca i Darłowa. Z Darłowa możemy już dojechać na każdym rodzaju rowerze oraz na rolkach do Mielna, Koszalina, Sarbinowa i Gąsek. Między Gąskami a Ustroniem Morskim jest ok 5 km przerwy, a następnie znów dłuższy odcinek utwardzonej trasy – z Ustronia Morskiego, przez Kołobrzeg i Dźwirzyno do Mrzeżyna. Dalej na zachód spójnych odcinków jest mniej i nie są jeszcze połączone w całość – znajdziemy je m.in. w gminie Rewal oraz w Świnoujściu.

Ambitne plany rozwoju dróg rowerowych mają m.in. miasta Darłowo i Świnoujście oraz gmina Kołobrzeg. Jak informuje zastępca burmistrza Darłowa, w 2024 roku powstanie asfaltowa droga rowerowa łącząca centrum miasta z Darłówkiem Wschodnim (obecnie jest tam nawierzchnia z kostki); miasto przygotowuje też dokumentację dla analogicznego połączenia z Darłówkiem Zachodnim. „Obecnie chcielibyśmy stworzyć dwie nowe

ścieżki przeznaczone dla wszystkich użytkowników nieporuszających się pojazdami mechanicznymi typu samochód. Jedną z nich planujemy zlokalizować wzdłuż rzeki Parsęty, prowadzącą z miejscowości Budzistowo

foto: Szymon Nikieta, ZnajKraj.pl

(gmina Kołobrzeg) do miasta Kołobrzeg. Jest to trasa bardzo malownicza, bogata w krajobraz i eksponująca piękno przyrody. Dodatkowo stanowiłaby ważny szlak komunikacyjny odciążający inne ciągi pieszo-rowerowe. Stworzenie ścieżki w tej przestrzeni pozwoliłoby na poszerzenie możliwości podróżowania poprzez bliskość alternatywnych środków transportu. Kolejną planowaną inwestycją jest utworzenie ścieżki na wale przeciwpowodziowym Jeziora Resko Przymorskie w miejscowości Dźwirzyno” – informuje Referat Inwestycji i Rozwoju gminy Kołobrzeg. Z kolei władze Świnoujścia wystąpiły do Urzędu Morskiego w Szczecinie o zgodę na zastosowanie asfaltowej nawierzchni na drodze rowerowej w pasie nadmorskim, łączącej Świnoujście z Międzyzdrojami. Zastosowanie asfaltu zapewniłoby przejezdność tego odcinka trasy R10 dla wszystkich użytkowników.

Wyzwania i perspektywy

Rozwój sieci dróg rowerowych nad morzem napotyka na wyzwania, wśród których szczególnie istotnym są oczywiście finanse. Innym wyzwaniem jest brak koordynacji działań w zakresie rozwoju sieci dróg rowerowych. W wielu przypadkach gminy budują trasy rowerowe w oderwaniu od siebie, co utrudnia stworzenie spójnego produktu turystycznego. Część ekspertów rowerowych uważa, że warto skorzystać z doświadczeń Małopolski, gdzie inwestorem na tamtejszej sieci dróg rowerowych Velo Małopolska jest bezpośrednio samorząd województwa. Budowę koordynują drogowcy ze specjalnej komórki w Zarządzie Dróg Wojewódzkich, dlatego idzie to sprawnie i powstają od razu wielokilometrowe odcinki. W Małopolsce gminy odpowiadają jedynie za budowę dodatkowych odcinków dróg rowerowych (np. odgałęzień lokalnych), a nie za szkielet trasy, jak w Woje-

wództwie Pomorskim. Na razie jednak nie zdecydowano się na zmianę modelu budowy, choć być może warto stworzyć na poziomie wojewódzkim jakiś mechanizm finansowania (np. w formie kredytów) dla tych gmin, których obiektywnie nie stać na budowę ich odcinków lub ich zamianę na nawierzchnię utwardzoną, a które są kluczowe dla spójności sieci.

Kolejnym wyzwaniem są problemy własnościowe. Eksperti od dawna postulują wprowadzenie specustawy rowerowej, która umożliwiałaby wyłączenia za odszkodowaniem na podobnej uproszczonej zasadzie, jak to jest w przypadku budowy dróg i autostrad. Jest to ważne, zwłaszcza w przypadku działek o nieuregulowanym statusie lub z wieloma spadkobiercami.

Ważne jest również dostosowanie się do nowych przepisów z 2021 i 2022 roku, które rozszerzyły katalog użytkowników i funkcje dróg rowerowych o użytkowników „małych kółek” - hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspomagających ruch. Gminy uczą się nowych standardów i w większości nie ma z tym problemu, natomiast problem występuje po stronie innych instytucji, których zadania wiążą się z ochroną przyrody, brzegu morskiego, zabytków czy infrastrukturą kolejową i z tego względu ich pracownicy nie zawsze są świadomi nowych przepisów i nowych funkcji dróg rowerowych. Pomóc w tym mogłyby szkolenia, warsztaty i publikacje na temat nowych trendów w mobilności aktywnej i nowych wymagań w zakresie nawierzchni. Pomóc może też upowszechnianie nowych materiałów, takich jak wodoprzepuszczalna żywica, która stanowi dobry kompromis pomiędzy zasadami ochrony środowiska a funkcjonalnością dla wszystkich użytkowników.

Gala Żeglarska w Cedrach

TEKST: Urząd Gminy Cedry Wielkie

Najlepsi zawodnicy Pucharu Kaszub i Pucharu Żuław spotkali się na Gali Żeglarskiej, której gospodarzami były Pomorski Związek Żeglarski i gmina Cedry Wielkie. Uroczystość odbyła się w cedrowskiej hali.

Miniony sezon obfitował w sukcesy żeglarzy, którzy tak naprawdę stawiają dopiero pierwsze kroki w tej wymagającej dyscyplinie sportu, a mimo tego mają już na swoim koncie pierwsze osiągnięcia. *- Jestem szczególnie dumny z naszych żeglarzy, którzy nie są już nieopierzonymi żółtodziobami. Z ich umiejętnościami zaczynają się liczyć pomorskie potęgi żeglarskie. Mam nadzieję, że nasza młodzież nie spocznie na laurach i dalej będzie szlifować swoje umiejętności, by w przyszłości sięgać po jeszcze ważniejsze trofea* – powiedział **Janusz Goliński**, wójt gminy Cedry Wielkie.

Gala zorganizowana w Cedrach Wielkich była okazją do podsumowania m.in. Żeglarskiego Pucharu Kaszub, który ma już wieloletnie tradycje. *- Cieszę się, że podobną imprezę, Puchar Żuław, zainaugurowano w tym roku na Żuławach – regionie, który do niedawna kojarzony był przede wszystkim z doskonałymi gruntami rolnymi. Dziś z całą stanowczością mogę powiedzieć, że żeglarską stolicą Żuław jest Błotnik, który skupia wielu fascynatów żeglar-*

stwa – zauważy **Zbigniew Ptak**, pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego ds. aktywizacji Żuław i Zalewu Wiślanego.

W kalendarzu imprez sportowych pojawił się nowy cykl regat, skierowany przede wszystkim do najmłodszych żeglarzy, którzy dopiero zaczynają zmagania w klasie Optimist. Żeglarski Puchar Żuław, bo o nim mowa, organizowany jest z inicjatywy **Krzysztofa Kociędy** – trenera szkółki żeglarskiej w Błotniku. Przypomnijmy, że w ramach Pucharu Żuław odbywały się regaty O Puchar Wójta Gminy Cedry Wielkie, Trójzab Neptuna w Górkach Zachodnich, Puchar Jachtklubu Elbląg w Marinie Suchacz i Puchar UKS Tolkmicko w Porcie Tolkmicko.

Dodajmy, że Gala żeglarska zorganizowana została przy współpracy Pomorskiego Związku Żeglarskiego i Gminy Cedry Wielkie oraz klubów, które włączyły się w organizację regat, zaliczanych do Pucharu Kaszub i Pucharu Żuław.

foto: Urząd Gminy Cedry Wielkie

BALTEXPO pod banderą Międzynarodowych Targów Gdańskich

TEKST: Marcin Dajos, AMBEREXPO

W 2023 roku Międzynarodowe Targi Morskie i Konferencje BALTEXPO po raz pierwszy w historii odbyły się pod banderą Amberexpo. Odbywające się przy ul. Żaglowej w Gdańsku wydarzenie, w nowej odsłonie zgromadziło w październiku ponad 6500 odwiedzających, w tym 200 wystawców z 15 krajów - zarówno z Polski, jak i z Europy.

Część konferencyjna składała się z 11 paneli tematycznych i 6 konferencji towarzyszących, w których wzięło udział 96 prelegentów z 6 krajów świata.

Na odwiedzających czekało wiele ciekawych stref tematycznych; takich jak: specjalna strefa dla startupów, strefa wsparcia biznesu, a także dedykowany salon branży militarnej Balt Military Expo, prezentujący szeroką gamę uzbrojenia, sprzętu i wyposażenia, między in-

nymi, Marynarki Wojennej czy Straży Granicznej.

Oficjalne rozpoczęcie targów BALTEXPO 2023 odbyło się z udziałem przedstawicieli władz miasta, województwa i regionu Pomorza, przedstawicieli administracji morskiej, zarządów portów morskich, stoczni, przedstawicieli przemysłu okrętowego, stoczniowego, branży offshore, jak również zaproszonych gości.

fol. www.facebook.com/BALTEXPOtargi

- Patrząc na tegoroczną frekwencję i uśmiechy na twarzach naszych wystawców i partnerów widzimy, że dobrze wykonaliśmy swoją pracę. To był nasz debiut w roli organizatora targów BALTEXPO, targów z wieloletnią tradycją w branży morskiej, ale możemy z satysfakcją powiedzieć, że udało się nam zrealizować cel. Oczywiście na ten efekt pracował cały zespół ludzi. Teraz czas na to, aby kolejna edycja pod naszymi skrzydłami wypadła jeszcze lepiej - mówi **Andrzej Bojanowski**, prezes Międzynarodowych Targów Gdańskich. - Kieruję ogromne wyrazy podziękowania dla naszych partnerów, którzy nam zaufali, Rady Programowej, dzięki której udało się doprowadzić to ogromne przedsięwzięcie do szczęśliwego finału. Już dziś planujemy kolejną edycję. Oprócz ugruntowanych partnerów liczymy również na większy udział firm z branży offshore, jak również na przedstawicieli młodego pokolenia, czyli startupy. Targi to miejsce spotkań, wymiany doświadczeń, przyglądania się nowinkom technologicznym, ale też budowania relacji, które w branży morskiej są kluczowe i dlatego będziemy kontynuować naszą misję zgodnie z gdańską maksymą *Nec temere, nec timide, z odwagą, ale nie zuchwale* - dodaje. Pod koniec pierwszego dnia targów odbyła się wieczorna gala Salmon Evening. Było to wyjątkowe wydarzenie networkin-gowe integrujące branżę morską, w którym

wzięło udział ponad 750 gości.

Podczas targów wręczone zostały nagrody branżowe „Złote Kotwice”. Wyróżnienie jest nawiązaniem do tradycji targów z lat poprzednich i przyznawane przedsiębiorstwom i instytucjom, których działania lub osiągnięcia mają lub mogą mieć znaczący wpływ na rozwój gospodarczy. Nagrody przyznane zostały w pięciu kategoriach stałych: Przemysł Okrętowy - Stocznia CRIST S.A, Offshore - Uniwersytet Morski w Gdyni, Infrastruktura - Urząd Morski w Gdyni oraz Urząd Morski w Szczecinie, Militaria - Stocznia Remontowa Shipbuilding S.A., Innowacja - MAPALU oraz w dwóch kategoriach specjalnych: Startup - Mobile Monitoring oraz Osobowość Gospodarki Morskiej - **Adam Ruszkowski**, Prezes Zarządu Remontowa Holding.

W ramach BALTEXPO 2023 odbyły się również wydarzenia towarzyszące, takie jak: prezentacja 20 podmiotów strefy STARTUP czy Dzień kariery, który odwiedziło łącznie 2000 osób. Podczas drugiego z wymienionych wydarzeń obecni na targach wystawcy, reprezentujący wiele gałęzi gospodarki morskiej, mieli możliwość zaprezentowania swoich ofert pracy, staży czy praktyk na tablicach zlokalizowanych w halach wystawienniczych. Kolejna edycja BALTEXPO już w 2025 roku.

fol. Tomasz Bobin

Z REGIONÓW

JUBILEUSZ MORSKÓW

TEKST: Tomasz Bobin

70. urodziny obchodził Zespół Szkół Morskich w Darłowie. Ta zasłużona placówka edukacyjna jest kuźnią kadr morskich, a jej absolwentów możemy spotkać na całym świecie.

Jubileusz rozpoczęła uroczysta Gala Morska w darłowskim kinie „Bajka”. Jednym z ważnych akcentów wydarzenia było uhonorowanie szkoły i dyrektor **Magdaleny Miszke** złotym medalem „Zasłużony dla Morza” Związku Miast i Gmin Morskich. Następnie w Zamku Książąt Pomorskich odbyło się spotkanie pokoleń, na które przybyło wielu absolwentów ZSM. Była to doskonała okazja do wspomnień i ciekawych rozmów. Tego dnia można też było zwiedzić budynek szkoły oraz statek szkolny m/t „Franek”.

Drugiego dnia w centrum Darłowa, na Placu Tadeusza Kościuszki, odbyło się coroczne ślubowanie klas pierwszych. Obecnie kadra pedagogiczna, administracja, a

przede wszystkim uczniowie, to prawie 1000 osób. Obchody zakończył tradycyjny Bal Morski.

Zespołowi Szkół Morskich życzymy tradycyjnych 100 lat !!!

fol. Tomasz Bobin

Bursztyn podczas Jarmarku Świątecznego w Poznaniu

TEKST: Robert Pytlos, Urząd Miejski w Gdańsku

Od 18 listopada na terenach Międzynarodowych Targów Poznańskich można podziwiać wystawę „Bursztyn bałtycki. Skarb Zatoki Gdańskiej”. To kolejna w tym roku wystawa z cyklu „Gdańsk - światowa stolica bursztynu prezentuje”.

Kilka miesięcy temu można było podziwiać ją w Senacie RP. Wśród prawie 300 eksponatów znajdują się m.in. repliki bransolety podarowanej Michelle Obama autorstwa **Leszka Górskiego**, bransolety dla Roda Stewarta autorstwa **Mariusza Gliwińskiego** z firmy Ambermoda, naszyjnika dla księżnej Kate i spinek dla księcia Williama, wykonanych przez S&A Jewellery Design oraz bursztynowe pióro podarowane **Lidii Popiel**, ambasadorce bursztynu. Wystawa, która jest jedną z atrakcji Poznańskiego Jarmarku Świątecznego, potrwa do 21 grudnia br.

Bursztynnictwo to jedna z dziedzin, w której Gdańsk stał się światowym liderem, a bursztynowa biżuteria sygnowana marką „made in Poland” jest dzisiaj niekwestionowaną gwarancją najwyższej jakości i wyróżnikiem markowego produktu klasy „premium”. Wystawa pokazuje, że najważniejszym czynnikiem, który twórcom bursztynowej biżuterii pozwolił odnieść spektakularny międzynarodowy sukces, stało się wzornictwo. Gdańsk zyskał dzisiaj renomę globalnego bursztynowego trendsetter, do czego walenie przyczyniły się międzynarodowe targi Amberif, które

Wystawie w Poznaniu towarzyszyły także warsztaty bursztynnicze. | fot. Międzynarodowe Targi Poznańskie

w skali świata stały się kluczową imprezą targową i promocyjną poświęconą bursztynowi. Nie mała w tym zasługa także gdańskiego Muzeum Bursztynu.

Bursztyn bałtycki w ośrodku wzornictwa jubilerskiego

Poznań jest jednym z ważnych ośrodków wzornictwa jubilerskiego w Polsce; tutaj swoją działalność zaczynały takie firmy jak Apart, Yes Biżuteria i W. Kruk. Wystawa prezentuje bursztyn bałtycki z różnych punktów widzenia: od brył i bryłek naturalnego surowca, poprzez okazy inkluzji, repliki archeologicznych znalezisk, biżuterię inspirowaną naturalnym bursztynem, mistrzowskie rzemiosło, innowacyjne wzornictwo i sztukę, bursztyn w modzie, prace studentów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku i uczniów szkół rzemieślniczych w Częstochowie i w Katowicach, aż po prace projektantów polskich i zagranicznych w ramach międzynarodowych warsztatów bursz-

tynniczych, organizowanych od wielu lat w Gdańsku oraz projektu Trend Book, którego celem jest implementacja aktualnych trendów stylistycznych w projektowaniu biżuterii. W ciągu 12 lat nieprzerwanych analiz pod kierunkiem **prof. Sławomira Fijałkowskiego** w ASP w Gdańsku powstała seria publikacji i wystaw prezentujących biżuterię z bursztynem bałtyckim w kontekście obowiązujących w danym roku trendów. Zwiedzający będą mogli zobaczyć większość powstałych w tym okresie prac, będących swoistą dokumentacją przemian technologicznych, stylistycznych i marketingowych bursztynictwa, ważnego wyróżnika nie tylko gdańskiej kultury materialnej.

Bursztynowe kadry

Ekspozycję uzupełniają prace z kolekcji prywatnej **Doroty Ceneckiej**, znanej gdańskiej projektantki, wyróżnionej w listopadzie br. Medalem Prezydenta Miasta Gdańska oraz członków Stowarzyszenia Twórców Form

Złotniczych pokazywane w ostatnich 2 latach w ramach wystawy „W bursztynowym kadrze” (Festiwal Gwiazd 2022 w Międzyzdrojach, Muzeum Przyrodnicze ISEZ w Krakowie i Muzeum Regionalne w Krokowej). Twórcy otrzymali zadanie prezentacji prac autorskich inspirowanych szeroko pojętą tematyką z zakresu kultury, nawiązujących, m. in. do kina i teatru.

Gdańsk - światowa stolica bursztynu prezentuje

Ekspozycja w Poznaniu to kolejna wystawa z cyklu „Gdańsk - światowa stolica bursztynu prezentuje”. Miasto Gdańsk wspólnie ze Związkiem Miast i Gmin Morskich od wielu lat promuje Gdańsk jako światową stolicę bursztynu i popularyzuje bursztyn bałtycki w takich miastach jak Bruksela, Brema, Hamburg, Kraków, Londyn, Mediolan, Monachium i Wenecja. Wystawa gościła także w Parlamencie Europejskim i dwukrotnie w Senacie RP. Ekspozycje pojawiają się także w miejscowościach nadmorskich, w których w sezonie wakacyjnym przebywają tłumy turystów. Do tej pory wystawy odbyły się w Helu, w Krokowej, Krynicy Morskiej, Łebie, Władysławowie, Jarosławcu, Darłównu, Mielnie, Międzyzdrojach i Pucku.

Organizatorami wystawy w Poznaniu jest Biuro Prezidenta Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Międzynarodowe Targi Poznańskie i Związek Miast i Gmin Morskich. Partnerami: Międzynarodowe Targi Gdańskie SA, Pomorska Izba Rzemieślnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Stowarzyszenie Twórców Form Złotniczych.

foto. Międzynarodowe Targi Poznańskie

foto. Międzynarodowe Targi Poznańskie

A close-up portrait of a woman with short, light brown hair, looking directly at the camera with a slight smile. She is wearing a black turtleneck top and a thin gold chain necklace. The background is a plain, light-colored wall.

Jastarnia 2023 - czas jubileuszy

Rozmowa z Martą Balicką, dyrektorką Miejskiego Ośrodka
Kultury, Sportu i Rekreacji w Jastarni

Z Martą Balicką, dyrektorką Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Jastarni, o wyzwaniach, jakie wiążą się z działalnością w dziedzinach kultury i sportu, rozmawia Oskar Struk.

Oskar Struk: Grudzień to okazja do podsumowań. Rok 2023 był dla Gminy Jastarnia czasem jubileuszy. Jak oceniałaby Pani ten rok, który był dla naszej społeczności wyjątkowy?

Marta Balicka: Rzeczywiście, obchodziliśmy 50- lecie nadania praw miejskich, 40 - lecie ZKP Oddział Jastarnia, 20 - lecie Klubu Sportowego „Delfin”. Z perspektywy dwóch dekad, jakie tutaj pracuję, warto popatrzeć, jak się zmienialiśmy. Tym bardziej, że to zmiany na korzyść i mieszkańców, i turystów, odwiedzających naszą gminę. Dowodem - spostrzeżenia turystów, którzy bardzo pozytywnie oceniają rozwój Jastarni.

Wspomniała Pani o pozytywnej opinii turystów, którzy przyjeżdżają do naszej gminy. Zatem, co decyduje o tym, że właśnie ją wybierają jako miejsce wypoczynku?

Gmina Jastarnia jest bardzo różnorodna i ludzie wybierają tę różnorodność. Klimat rybackiej Kuźnicy ma swoich zwolenników. Nie jest ona tak skomercjalizowana, jest tam spokojniej niż w Jastarni. Inny turysta odwiedza Jastarnię, inny Juratę. Naszą gminę wiele rodzin odwiedza od pokoleń. Turyści mówią: ja tu przyjeżdżałem, jak miałem kilkanaście lat, a teraz przyjeżdżają moje wnuki. To trzecie pokolenie, czasem czwarte. Przyjazdy turystów kilkadziesiąt lat temu zrodziły więzi z naszymi mieszkańcami. Istotne są również walory krajobrazowe, bliskość plaży, a także zaangażowanie lokalnej społeczności. To wszystko składa się na pozytywny odbiór przez turystów i sprawia, że coś ich tu przyciąga.

Jak udaje się Państwu zachować balans pomiędzy organizacją znanych i lubianych wydarzeń, a chęcią pokazania czegoś nowego?

Na stałe w nasz kalendarz imprez wpisało się kilka wydarzeń o charakterze regionalnym: Jastarnicko Sobótka, „Laskorn”, organizowany przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie oraz współorganizowane z ZKP Dni Węgorza. Tworząc coś nowego, wsłuchujemy się w preferencje odbiorców. Bardzo cenię współpracę z miejscowymi organizacjami, dzięki której udaje się realizować wiele wydarzeń. Cieszę się z każdej aktywności naszej społeczności. Warto wspomnieć S.O.S. Stowarzyszenie Otwartych Serc, Ruch Światło-Życie, komitet organizacyjny Tygodnia Małżeństwa. Chcę podkreślić, że naszym zadaniem jest przede wszystkim wspieranie różnych aktywności. Czasami ktoś napisze wiadomość z jakąś sugestią. Odpoczywają tu też różni artyści. Oni, gdy widzą, że jest Ośrodek Kultury, często przychodzą i zostawiają swoją ofertę i nawiązujemy współpracę. Wiadomo, że ostatnie sezony nie są tak bogate w gwiazdy, które chcielibyśmy tutaj gościć. Wynika to z ograniczeń budżetowych.

W ciągu kilku ostatnich lat Jastarnia stała się ważnym punktem na koncertowej mapie Polski. Stało się tak dzięki organizowanym przez Państwa wydarzeniom pod szyldem „Jastarnia na muzycznej fali”. Jak udało się wypracować markę tych koncertów?

Na naszej plenerowej scenie gościmy znane gwiazdy różnych gatunków. Markę tworzymy

wspólnie z wykonawcami, a przede wszystkim z odbiorcami koncertów. Dzięki temu też Jastarnia zyskuje wizerunkowo. Warto wspomnieć Salt Wave Festiwal, organizowany przez Good Taste Production. Widać, że jest potrzebny i cieszy się dużym zainteresowaniem. Nie byłoby nas stać na organizację festiwalu na taką skalę. Ale kluczowy jest panujący tutaj klimat, który wynika z postawy ludzi i oferty wydarzeń towarzyszących. Ludzie przyjeżdżają tutaj nie tylko na sam koncert. Przyjeżdżają wcześniej, a wyjeżdżają później. Przez ten czas poznają gminę. Być może za jakiś czas tu wrócą z rodziną.

Jak na Pani postrzeganie działalności w kulturze wpłynął okres pandemii COVID-19?

To był trudny czas. W pierwszym momencie nie wiedzieliśmy, czy uda nam się coś zorganizować. Musieliśmy się nauczyć, jak funkcjonować i jak wychodzić z ofertą. Co prawda okrojona, ale jednak tę ofertę mieliśmy. Myślę, że w jakiś sposób nam się to udało, bo w Hali Widowiskowo-Sportowej przez całe wakacje najgorszego roku pandemicznego działaliśmy z koncertami jazzowymi „A Morze Dżez”, promując trójmiejską scenę muzyczną oraz Jakuba Klemensiewicza – mieszkańca Jastarni, muzyka udzielającego się w wielu projektach muzycznych. To był też czas wsparcia Rybackiej Orkiestry Dętej, która w okresie wakacji cyklicznie występowała w Parku Miejskim. Wówczas podpisaliśmy umowę z **Łukaszem Rostkowskim**, znanym jako L.U.C. Nagle się okazało, że na 11 listopada nie możemy zaprosić widowni, jak to zwykle robimy. W związku z tym wpadliśmy na pomysł, że pokażemy ten koncert w przestrzeni wirtualnej. Pan Łukasz dziękował nam za to, że nie odwołaliśmy zaplanowanego wydarzenia.

Wrócił później do nas i zorganizował świetny plenerowy koncert na trawie Brasswood Fest z udziałem Rybackiej Orkiestry Dętej i Hip-Hopu Kaszubskiego Dawid Zły/Dodot.

Kolejnym elementem, który scala lokalną społeczność, jest sport. Na terenie gminy funkcjonuje wiele klubów i rozbudowana infrastruktura sportowa. W jaki sposób angażuje się Państwo w tę ważną dziedzinę życia?

Sport ma bardzo duże znaczenie dla mieszkańców naszej gminy. Kiedy organizuje się pewna grupa ludzi, która chce coś zrobić, to my jesteśmy od tego, żeby wspierać. Dzięki temu, że PZPN zorganizował zgrupowanie reprezentacji Polski w piłce nożnej, dostaliśmy w prezencie boisko trawiaste. Dzięki spotkaniu z piłkarzami światowej klasy młodzieńcy piłkarze zostali bardziej zmotywowani do szlifowania swojej pasji. Jesteśmy bardzo dumni i na pewno przez wiele lat będziemy wspominać wizyty kadry **Adama Nawalki**.

Czy mogłaby Pani uchylić rąbka tajemnicy odnośnie do kalendarza imprez na rok 2024?

To jest trudne pytanie. Pomysłów, które byśmy chcieli zrealizować, jest bardzo dużo, ale z braku pieniędzy nie zawsze można to zrobić. Sztuką jest zorganizować jakąś fajną rzecz bez dużego nakładu finansowego. My często korzystamy z ofert, które nam się trafiają przez przypadek. Było kilka letnich koncertów grupy projekt Hubas, „objazdowe Opole”. Piękne koncerty, tłumy ludzi. Dzięki współpracy z Fundacją „Dobrze, że jesteś” gościliśmy **Halinę Frąckowiak, Rafała Brzozowskiego**, a także widowisko muzyczne z udziałem dzieci polskich z Ukrainy. My kochamy ludzi, więc jak u nas się drzwi otwierają i ktoś wchodzi, to się w niego wsłuchujemy i wychodzą bardzo fajne rzeczy. Trudno

mi powiedzieć, kto i z jakim pomysłem pojawi się u nas w przyszłym roku. Na tę chwilę mogę powiedzieć jedynie, że wszystkie stałe punkty kalendarza imprez się odbędą. Zadbamy też o program sportowy na przyszły rok.

Co powinno cechować pracowników instytucji kultury?

Trzeba być otwartym na świat i ludzi. W naszym Ośrodku Kultury pracujemy na zasadach partnerstwa i dzielenia się pomysłami. Musimy się też wsłuchiwać w oczekiwania ludzi.

Jakie ma Pani wspomnienia związane z latami Pani działalności?

Spotkania z ciekawymi ludźmi, artystami często wielkiego formatu. Przez te lata było

wiele interesujących wydarzeń, choć część z nich nie przetrwała. Wielu znanych artystów swoje początki miało podczas organizowanych przez nas wydarzeń. Nikt 20 lat temu nie znał **Leszka Możdżera**, a on na początku swojej kariery dał koncert jazzowy podczas lata muzycznego na dziedzińcu Hotelu Bryza. Dzisiaj nie byłoby stać nas na niego...

Na zakończenie: proszę za moim pośrednictwem złożyć życzenia świąteczno-noworoczne mieszkańcom Gminy Jastarnia..

Chciałabym życzyć wszystkim mieszkańcom spokoju, bo to jest ważne. Życzę, żeby kolejny rok był udany pod względem ilości turystów. Żebyśmy uśmiechali się częściej do siebie i mieli poczucie, że jesteśmy solą tej ziemi i to od nas zależy, co się będzie tutaj działo...

foto: www.jastarnia.pl

fot. Urząd Miejski we Władysławowie

SAMORZĄDOWCY MAJĄ GŁOS

Gmina Władysławowo Liderem Powiatu Puckiego

TEKST: Iwona Konkel, Urząd Miejski we Władysławowie

Już po raz trzeci Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej we współpracy z gdańskim z Urzędem Statystycznym w Gdańsku przygotowała Ranking Gmin Województwa Pomorskiego 2023.

Ideą rankingu jest wyłonienie i promowanie gmin wyróżniających się pod względem rozwoju społecznego i gospodarczego oraz najlepszych praktyk przez nie stosowanych. Miejsce w rankingu to wynik kilkunastu syntetycznych wskaźników obrazujących różne sfery życia wspólnot lokalnych w naszym regionie. Wskaźniki te są zróżnicowane i mają w swoim zamierzeniu pokazywać jakość życia w poszczególnych częściach regionu. Czołówka rankingu to gminy, które sprawnie realizują swoje zadania własne i wykorzystują dany im potencjał rozwojowy. Ranking odpowiada między innymi na pytania, jak radzą sobie gminy, co wpływa na ich kondycję i czy mieszkańcom Województwa Pomorskiego żyje się

lepiej. W ramach rankingu ocenie poddawane są wszystkie gminy Województwa Pomorskiego z wyłączeniem miast na prawach powiatu: Gdańska, Gdyni, Słupska i Sopotu. Za zebranie i zestawienie wyników odpowiada Urząd Statystyczny w Gdańsku. 17 listopada na 34. piętrze Olivia Star w Gdańsku odbyła się gala, na której wręczono nagrody.

Gmina Władysławowo zajęła III miejsce w kategorii Lider Województwa Pomorskiego, I miejsce w kategorii Lider Powiatu Puckiego oraz I miejsce w kategorii gmin miejsko-wiejskich. Gratulujemy! W imieniu Gminy Władysławowo nagrody odebrali radni Pani **Anna Kollek** oraz Pan **Grzegorz Zamek - Gliszczyński**.

Projekt BalticSea2Land

TEKST: Paulina Topolska

Projekt osiąga istotne sukcesy w realizacji swojego głównego celu, jakim jest promowanie obywatelstwa energetycznego, ze szczególnym uwzględnieniem gmin nadmorskich w Polsce.

Kluczowym narzędziem tego przedsięwzięcia jest MLGA/Navigator, które zostanie poddane kompleksowemu badaniu przeprowadzonemu przez Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk (IOPAN) oraz Związek Miast i Gmin Morskich (ZMiGM). IOPAN i ZMiGM, wraz z interesariuszami z różnych lokalizacji i różnych sektorów, wiosną 2024 roku zorganizują wywiady i warsztaty. Podstawą tego procesu testowania jest szerokie zaangażowanie interesariuszy, oparte na partnerstwie wypracowanym w ramach innych projektów.

Przygotowania do pilotażu obejmują aktywne zaangażowanie grup docelowych i doskonalenie metodologii badawczej. IOPAN i ZMiGM wykorzystują swoje codzienne prace do gromadzenia informacji na temat obywatelstwa energetycznego oraz farm wiatrowych

na morzu. Głównym celem polskiego pilotażu jest stworzenie „obywatelstwa energetycznego” poprzez opracowanie mapy drogowej, skupiającej się zwłaszcza na zrównoważonych rozwiązaniach energetycznych, w szczególności na farmach wiatrowych na morzu. Pomimo, że MLGA/Navigator nie jest jeszcze w pełni zoperacjonalizowany, badania w Polsce mają na celu wnoszenie istotnego wkładu w jego trzy filary, obejmujące mapowanie interesariuszy, ustalanie celów działania oraz projektowanie działań wspólnych.

Podsumowując, projekt BalticSea2Land prezentuje spójne i adaptacyjne podejście do testowania MLGA/Navigатора, przyczyniając się w istotny sposób do rozwijania obywatelstwa energetycznego oraz zrównoważonych rozwiązań w gminach nadmorskich.

Interreg
Baltic Sea Region

**Co-funded by
the European Union**

BLUE ECONOMY

Baltic Sea2Land

fot. Urząd Gminy Cendry Wielkie

Z REGIONÓW

Pierwsza Biblioteka Morska

TEKST: zmpkolobrzeg.pl

W Kołobrzegu powstała pierwsza biblioteka morska w Polsce. Projekt zrodził się podczas spotkania Zarządu Portu Morskiego Kołobrzeg z przedstawicielami Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu, kiedy dyskutowano na temat możliwości zagospodarowania czasu wolnego żeglarzy wpływających do portów.

Pomysł utworzenia biblioteki morskiej jest pomysłem prostym i nie wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Ponadto może być wspólnym projektem promocyjnym portów zrzeszonych w ramach Związku Małych Portów Morskich.

Wypożyczone książki żeglarze będą mogli oddać w miejscu, gdzie zostały one wypożyczone lub w innych portach do których zacumują, a będzie znajdował się tam regał w ramach biblioteki morskiej. Pozwoli to też ocenić ruch migracyjny pomiędzy poszczególnymi portami. W przyszłości projekt można rozwijać, korzystając przy tym z dofinansowań zewnętrznych.

fot. Urząd Miejski w Mielnie

Z REGIONÓW

Gmina Mielno liderem nadmorskiej turystyki

TEKST: Radosław Sobko, Urząd Miejski w Mielnie

Kolejny rok z rzędu Mielno znalazło się wśród najpopularniejszych turystycznie miejsc na polskim wybrzeżu. W swojej kategorii jednostek miejsko-wiejskich zdystansowało pozostałe gminy.

Każdego roku Główny Urząd Statystyczny podsumowuje ruch turystyczny w obszarze nadmorskim w trakcie sezonu wakacyjnego. Tegoroczne wyniki analiz potwierdzają sytuację z lat ubiegłych – bezkonkurencyjne turystycznie pozostają Gdańsk i Kołobrzeg, za którymi plasują się najpopularniejsze w swoich kategoriach: gmina Rewal (gmina wiejska) oraz gmina Mielno (gmina miejsko-wiejska).

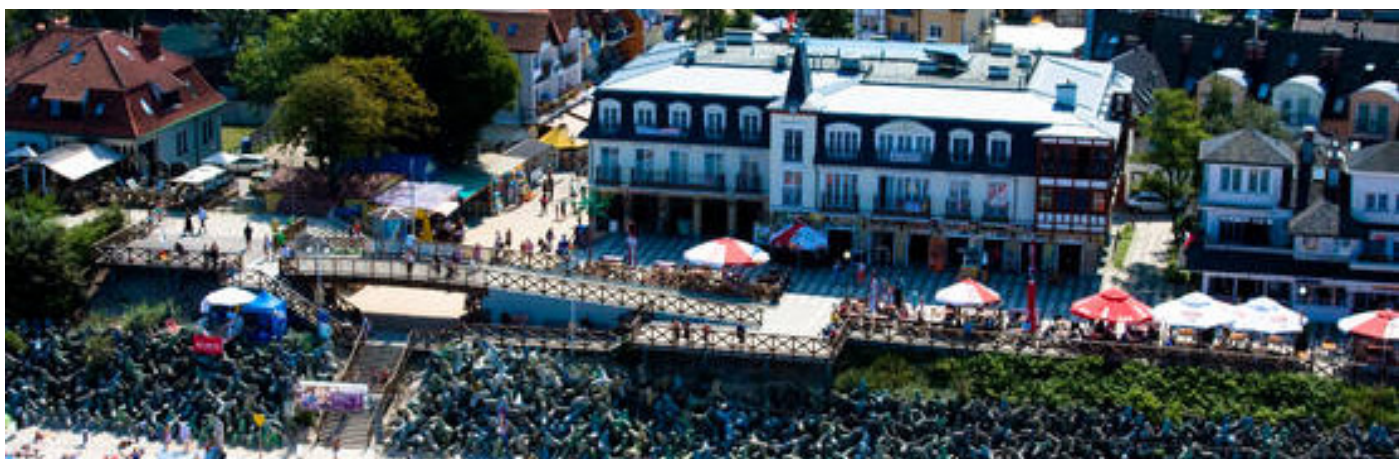
Olga Roszak-Peżała, burmistrz Mielna uważa, iż wprawdzie nie był to najbardziej udany turystycznie rok, ale cieszyć się należy, iż gmina Mielno kolejny rok z rzędu utrzyma-

ła pozycję lidera turystyki wśród gmin miejsko-wiejskich i znalazła się w ścisłym gronie najpopularniejszych gmin ogółem. - *Sytuacja nie tylko w Polsce, ale także poza jej granicami, wcale nie była łatwa i wiele osób zrezygnowało z wyjazdów. Pomimo tego gmina Mielno cieszyła się nadal bardzo dużą popularnością, co oznacza, że jej pozycja na polskiej mapie turystycznej jest stabilna – zauważa. Według GUS na całym obszarze nadmorskim w lipcu i sierpniu przebywało 1,8 mln turystów, czyli o 0,6% mniej niż w roku ubiegłym. Również liczba noclegów spadła – o 4,8%. Jednocześnie o 0,1% wzrosła liczba obiektów noc-*

legowych. – O ile prezentowane przez GUS informacje nie są dokładne w wymiarze ilościowym (co potwierdzają nasze analizy), o tyle można bazować na nich w kontekście zmian krótkoterminowych oraz trendów. Widać więc na tej podstawie, że sezon wakacyjny 2023 na polskim wybrzeżu był słabszy od poprzedniego. Mniejszy ruch turystyczny, nawet przy stałej liczbie miejsc noclegowych, oznacza więcej wolnych pokoi/domków, a skoro wiadomo, że miejsc noclegowych przybyło, oznacza to, że niekorzystne zjawisko się nasiliło. Tym samym przedsiębiorcy zajmujący się usługami hotelarskimi zarobili mniej niż w roku 2022, szczególnie gdy weźmie się pod uwagę, iż pomimo relatywnie wysokiego poziomu inflacji jedynym obszarem, na którym nie nastąpił wzrost, a spadek cen za noclegi w trakcie wakacji 2023, było właśnie wybrzeże – tłumaczy **Radosław Sobko**, pełnomocnik burmistrza Mielna ds. turystyki.

Według Olgi Roszak-Pezały, najważniejszym czynnikiem ograniczającym ruch turystyczny była inflacja. Podobnie uważa Radosław Sobko. – Nawet jeżeli ceny w obiektach hotelarskich spadły, to ceny wszystkich innych dóbr i usług wzrosły, co finalnie oznacza zwiększenie kosztów wyjazdu nad morze. Dodatkowo dynamiczny przyrost inflacji ograniczył wymiar dochodów potencjalnych turystów, którzy mieli po prostu mniej środków, jakie mogli przeznaczyć na urlop. Z tego wynika fakt, iż niektórzy w

ogóle nie zdecydowali się na wyjazd, a inni skracali długość pobytu lub ograniczali wydatki, które można nazwać pozanoclegowymi (lody, gofry, pamiątki, atrakcje itd.) – przyznaje. Burmistrz Mielna zauważa przy tym, że nie można zapominać o bardzo ważnym aspekcie, jakim dla turystów jest pogoda, a tegoroczne wakacje były bardzo kapryśne i nie zachęcały do spędzania urlopu nad Bałtykiem. Szczególnie sierpień obfitował m.in. w intensywne opady deszczu, które skutecznie odstraszały turystów. – Potwierdza to również raport GUS, zgodnie z którym w lipcu turystów było o 1,2 % więcej niż w 2022 r., natomiast w sierpniu ich liczba w stosunku do roku poprzedniego spadła o 2,4%. Tymczasem liczba udzielonych noclegów spadła i w lipcu - o 3,9%, i w sierpniu - o 5,8%. Warto zwrócić uwagę na przypadek lipca, w którego trakcie wzrosła nieco liczba turystów, ale jednocześnie spadła liczba udzielonych noclegów. Jest to dowód potwierdzający trend skracania długości pobytu nad Bałtykiem. Zresztą, odczyty z sierpnia również na to wskazują, ponieważ dynamika zmniejszania liczby udzielonych noclegów była wtedy znacznie wyższa od tempa spadku liczby turystów. Nie zmienia to jednak faktu, iż turyści nad Bałtykiem nadal pozostają stosunkowo dłużej (4,6 noclegów) niż wynosi przeciętna długość pobytu turystycznego w Polsce (3 noclegi) – zauważa Radosław Sobko.

Fot. Urząd Miejski w Mielnie

Gmina Władysławowo laureatem konkursu Róża Regionów

TEKST: Iwona Konkel, Urząd Miejski we Władysławowie

Coraz więcej regionów tworzy innowacyjne rozwiązania w zakresie promocji produktów i atrakcji turystycznych. Z myślą o nich powstał konkurs Róża Regionów, którego kapituła zebrała się już po raz dwunasty.

Projekty nadesłane na konkurs organizowane przez wydawcę „Wiadomości Turystycznych” zostały podzielone na cztery kategorie: projekty specjalne, foldery, aplikacje mobilne i serie wydawnicze.

Gmina Władysławowo zgłosiła projekt „Poznaj historię” w kategorii aplikacje mobilne. Nowoczesny technologicznie projekt „ożywiający” obiekty i miejsca historyczne, od kilku miesięcy sprawnie funkcjonuje i cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

Nadesłane na konkurs prace zdobyły uznanie komisji, która zwróciła szczególną uwagę właśnie na aplikacje mobilne i innowacje.

Interaktywny pomysł „Poznaj historię” zdobył wyróżnienie, a uroczysta Gala wręczenia nagród Róża Regionów – projekt Roku i Aplikacja Roku, odbyła się 27 października w Poznaniu w czasie otwarcia Międzynarodowych Targów Turystycznych Tour Salon. To duży sukces, gratulujemy!

Poznaj historię

GMINA
WŁADYSŁAWOWO

Marina w Gdańsku grudniową porą. | fot. A. Nilsson, BSB2030

MORZE, NASZE MORZE

BaltSusBoating 2030. Kilka słów o projekcie

TEKST: Marta Czarnecka-Gallas

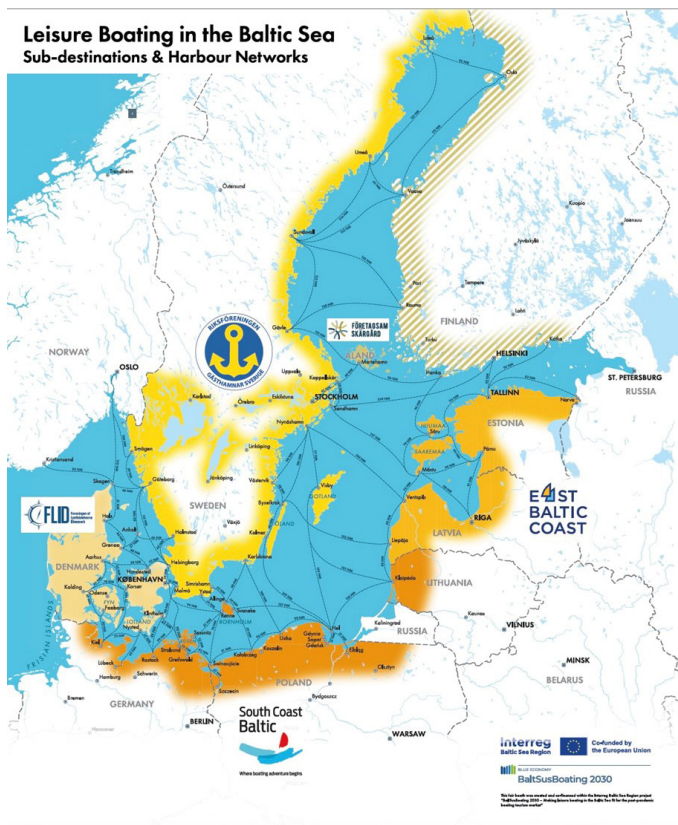
To już ponad rok wspólnej przygody mającej na celu zjednoczenie regionów, sub-destynacji żeglarskich, organizacji żeglarskich, środowisk akademickich i instytucji międzyrządowych (Rada Państw Morza Bałtyckiego - ang. CBSS) w procesie rozwoju ponadnarodowej destynacji w regionie Morza Bałtyckiego. Wszystko dzięki projektowi BaltSusBoating2030, współfinansowanemu przez program Interreg Region Morza Bałtyckiego, którego liderem jest Związek Miast i Gmin Morskich.

Po pracowitej jesieni, kiedy partnerzy projektu uczestniczyli w różnych wydarzeniach, podczas których omawiano cele, zakres i plany inicjatywy #BSB2030, przyszedł czas, aby usiąść przy stole, zebrać doświadczenia i zastanowić się nad kolejnymi krokami.

W dniu 7 grudnia 2023 roku partnerzy Projektu spotkali się w Gdańsku, siedzibie Partnera Wiodącego – Związku Miast

i Gmin Morskich. To piękne, historyczne miasto, gdzie można zacumować łodzią niemal w samym jego sercu, ze wspaniałym widokiem na słynny gdański Żuraw, jest jednym z wielu ciekawych i unikalnych elementów bałtyckiej destynacji żeglarskiej.

Celem spotkania była ocena działań w pierwszym roku realizacji Projektu, omówienie postępów w poszczególnych grupach

Mapa sub-destynacji żeglarskich w Regionie Morza Bałtyckiego współpracujących w ramach projektu BSB2030/ BSB2030

oraz podjęcie decyzji dotyczących zadań na rok 2024. Spotkanie dotyczyło również instrumentów marketingowych, w tym opracowywanej wspólnie ulotki promocyjnej, a także rozwoju marki bałtyckiego żeglarstwa rekreacyjnego. Przedstawiono i skonsultowano pierwsze wyniki badania bazowego dotyczącego żeglarstwa w regionie Morza Bałtyckiego. Potwierdzono także obecność BSB2030 na Międzynarodowych Targach BOOT 2024 w styczniu w Dusseldorfie. Podczas wydarzenia niektórzy z Partnerów będą obecni na stoisku BSB2030 oraz podczas różnych wydarzeń towarzyszących – więcej informacji na ten temat wkrótce.

W czasie minionych czternastu miesięcy realizacji BSB2030 wiele obserwacji,

które połączyło partnerów projektu i zaowocowało wspólnymi działaniami o charakterze ponadnarodowym, jeszcze wyraźniej potwierdziło konieczność dalszych prac. Przede wszystkim, członkowie konsorcjum projektowego przykładają dużą wagę do pokazywania znaczenie portów jachtowych/marin, które odgrywają kluczową rolę w ożywianiu lokalnej gospodarki. Mariny wraz ze swoim otoczeniem tworzą konkretną destynację turystyczną; z tego względu konieczna jest współpraca z gminami oraz miastami. W danych zgromadzonych przez członków zespołu (m.in. z dostępnych statystyk pochodzących od operatorów marin) goście odwiedzający przystanie wydają w danej miejscowości/regionie znacznie więcej pieniędzy niż w samym porcie. Żeglarstwo jest często ukryte w ogólnych danych dotyczących turystyki, co utrudnia ukazanie pełnej roli, jaką ma ono dla turystyki lokalnej oraz gospodarki regionu. W dyskusjach eksperckich w ramach projektu podkreśla się ponadto niedostateczną ilość konkretnych danych pokazujących ekonomiczne znaczenie marin dla rozwoju lokalnego; często brakuje w nich też aspektu spo

Dyskusja podczas spotkania Partnerów Projektu w Gdańsku, 07.12.23/ BSB2030

Wizja zrównoważonego żeglarstwa na Bałtyku, rezultaty warsztatów w Tallinie i ankiety wśród interesariuszy/ BSB2030

łącznego. Projekt BaltSusBoating2030 zwraca uwagę, że w regionie Morza Bałtyckiego żeglarstwo nie jest ekskluzywnym sportem, ale sposobem na życie, dlatego należy położyć nacisk na aspekt społeczny.

Projekt BaltSusBoating w konkretnych działaniach skierowanych do interesariuszy sektora, a także do grup docelowych (w tym samych żeglarzy) opiera się na kilku istotnych obserwacjach, wynikających z zebranego doświadczenia i wymiany eksperckiej w ramach członków Zespołu.

Projekt BSB2030 pokazuje Bałtyk jako całościową destynację - region żeglarski, a nie tylko miejsce wypoczynku na łodzi. Podkreśla się, że żeglarstwo rekreacyjne to część codziennej kultury na Morzu Bałtyckim i jest

i przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu Morza Bałtyckiego.

W projekcie zwrócono uwagę na fakt iż żeglarstwo rekreacyjne nie ma silnego lobby w regionie Morza Bałtyckiego i często bywa marginalizowane w debatach politycznych. Z tego względu tak ważne są działania ponadnarodowe, mające na celu budowanie silnej marki, prowadzenia skutecznych kampanii marketingowych oraz całościowego budowania destynacji.

W razie zainteresowania konkretnymi działaniami projektu zachęcamy do kontaktu z Biurem Związku Miast i Gmin Morskich!

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

BLUE ECONOMY

BaltSusBoating 2030

Szczecińska Fabryka Wody budzi się do życia

TEKST: Piotr Zieliński, Fabryka Wody Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie

Półroczny okres rozruchu technologicznego Fabryki Wody, imponującego obiektu o charakterze relaksacyjno-edukacyjnym trwa. Za wykonawcami długie tygodnie weryfikowania prac oraz poprawiania różnych elementów całego obiektu.

Wyczekiwane przez mieszkańców Szczecina otwarcie Fabryki Wody zbliża się coraz bardziej. Od wielu tygodni zespół inspektorów czuwa nad trwającym właśnie najważniejszym etapem inwestycji – rozruchem technologicznym i odbiorami. A jest co sprawdzać przed otwarciem.

foto: Fabryka Wody Sp. z o.o.

Wielofunkcyjny obiekt, jakim jest Fabryka Wody, będzie jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Jakość wykonania wystroju, poszczególne elementy wyposażenia każdej ze stref są skrupulatnie sprawdzane. Próby przechodzi oświetlenie. Nad główną halą basenową pomiędzy dźwigarami dachowymi zainstalowane zostały dekoracyjne sufity podwieszane z ledowym podświetleniem. Efekty świetlne imitujące rozgwieżdżone niebo zobaczymy z kolei nad basenem w strefie „tropikalnej”. Rozruch przechodzą również sauny, w których zrobiło się już bardzo ciepło dzięki uruchomionym piecom saunowym.

Testowane jest ponadto oświetlenie pomieszczeń saunowych, multimedia w nich zainstalowane oraz automatyka budynku. Rozruch technologiczny rozpoczął się z początkiem sierpnia br. i może trwać do 6 miesięcy.

Inwestycja znajduje się przy ulicy 1 Maja 41. Projekt inwestycji wykonało biuro projektowe DreamWorlds by TKHolding. Wykonawcą prac jest konsorcjum firm w składzie: ALSTAL Grupa Budowlana sp. z o.o. sp.k. i ALSTAL Real Estate sp. z o.o. Koszt inwestycji to ponad 349,7 mln zł. Wykonawcą wyposażenia Edukatorium jest MAE MULTIMEDIA ART. & EDUCATION SP. Z O.O. Koszt wykonania wystawy to 25,8 mln zł.

Więcej informacji na:

fabrykawody.eu

[Facebook](#)

[YouTube](#)

foto: Fabryka Wody Sp. z o.o.

Zakończona przebudowa Nabrzeża Barkowskiego w Kołobrzegu

TEKST: Kamil Barwinek, Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.

Trwająca rok przebudowa Nabrzeża Barkowskiego w porcie w Kołobrzegu dobiegła końca. Prace objęły remont i przebudowę nabrzeża o długości około 168 mb.

W ramach robót wykonano remont oczepu nabrzeża, montaż urządzeń odbojowych oraz gruntowny remont placu składowego o powierzchni około 11 800 m²; plac został też ogrodzony. Położono sieci energetyczne, wodociągowo - hydrantowe oraz wykonano kanalizację deszczową. Powstały ponadto elementy zagospodarowania terenu w postaci bram, hydrantów oraz elementów zabezpieczających latarnie, hydranty i postumenty poboru energii elektrycznej przed kolizją z pojazdami.

Przebudowa nabrzeża poprawi bezpieczeństwo, warunki postoju i obsługi jednostek rybackich oraz higienę pracy w miejscach wyładunku. Infrastruktura należąca do ZPM Kołobrzeg po tej stronie portu została, dzięki projektowi, w całości zrewitalizowana.

Koszt inwestycji to ponad 9,5 mln zł. Zadanie zostało dofinansowane kwotą 8,6 mln zł w ramach programu „Modernizacja infrastruktury portowej pod potrzeby rozwoju rybołówstwa w Porcie Kołobrzeg”.

foto: Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.

GDAŃSK 13–16.06.2024
44th International
Hanseatic Days

**Change
begins here**

Hasłem gdańskiego Zjazdu jest „Change begins here”, czyli „Zmiana zaczyna się tutaj”.

MORZE, NASZE MORZE

Dni Hanzy w czerwcu powrócą do Gdańska

TEKST: Urząd Miejski w Gdańsku

Trwają przygotowania do 44. Międzynarodowego Zjazdu Hanzy, który odbędzie się w Gdańsku w dniach 13-16 czerwca 2024. Poprzednio Gdańsk był gospodarzem Dni Hanzy w 1997 roku.

Zjazd będzie dorocznym spotkaniem Związku zrzeszającego blisko 200 miast Europy, ale także świętem z bogatym programem kulturalnym dla mieszkańców i turystów.

Gdańsk w Hanzie

Przynależność Gdańska do związku kupieckiego miast Hanzy i zaangażowanie w sprawy wspólnoty hanzeatyckiej sięga XIV w. W 2021 roku Gdańsk obchodził 660. rocznicę swego pierwszego uczestnictwa w Zjeździe „Starej” Hanzy.

Gdańsk należy do Nowej Hanzy od 1993 roku. 26 czerwca 1997 odbył się tu XVII zjazd z udziałem przedstawicieli 106 miast. Obecnie do Hanzy należy ponad 200 miast z 16 państw, w tym 12 miast polskich: Białogard, Braniewo, Chełmno, Gdańsk, Kołobrzeg, Koszalin, Kraków, Sławno, Stargard Szczeciński, Strzelce Opolskie, Toruń i Wrocław.

44. Międzynarodowe Dni Hanzy w Gdańsku

Schemat Dni Hanzy jest stały: trwa od inauguracji w czwartek do niedzieli włącznie, a wiele punktów programu to wydarzenia otwarte i przeznaczone także dla mieszkańców i turystów.

Wśród głównych wydarzeń wymienić można ceremonie otwarcia i zamknięcia

Pod koniec listopada 2023 w Gdańsku odbyło się posiedzenie Komisji Związku Miast Nowej Hanzy, poprzedzające zaplanowany na czerwiec Zjazd. Rolą Komisji było przygotowywanie propozycji postulatów dla obrad corocznego zgromadzenia.

Fot. Dominik Paszliński

Zjazdu, które zaplanowano w formie koncertów na Długim Targu, poprzedzonych paradami; Jarmark hanzeatycki czy też otwartą scenę dla artystów z miast uczestniczących w wydarzeniu i wystawę Hanse ArtWorks prezentującą twórczość artystyczną pod hasłem „made in Hanza”. Koordynatorem Hanse ArtWorks jest Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia”, która ogłosiła konkurs, w którym wyłonieni zostaną artyści do wspólnej prezentacji.

Forum ekonomiczne, walne obrady i Młoda Hanza

W ramach Zjazdu zorganizowane zostanie także Forum ekonomiczne przy współudziale Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego (investGDA).

Wydarzenia związane bezpośrednio ze Związkiem Miast to walne obrady zgromadzenia delegatów i Komisji, spotkania grup roboczych oraz Młodej Hanzy (youthHanza).

Koordynatorem programu zjazdu jest Fundacja Gdańska. Powstała już strona internetowa poświęcona wydarzeniu, która znajduje się pod adresem www.gdansk2024.pl. Wydarzenia w Gdańsku będą odbywać się m.in. w Teatrze Szekspirowskim, Europejskim Centrum Solidarności, na terenach postoczniowych, Długim Pobrzeżu i na terenie Międzynarodowych Targów Gdańskich.

44. Międzynarodowe Dni Hanzy w Gdańsku będą platformą dla liderów, przedsiębiorców, naukowców, twórców i innowatorów, którzy chcą kształtować świat jutra. Gdańsk, który był już gospodarzem Dni Hanzy w 1997 roku, jest miastem, które przeszło długą drogę: od hanzeatyckiego portu do symbolu walki o wolność. Jest miejscem, które pokazuje, jak dziedzictwo kulturowe i historyczne może inspirować do tworzenia lepszej przyszłości.

Do Hanzy należy 12 polskich miast. Na zdjęciu parada miast hanzeatyckich podczas 43. Zjazdu Miast Nowej Hanzy w Toruniu. | fot. Wojtek Szabelski, www.torun.pl

**Związek Miast i Gmin Morskich
Fundacja Pozytywne Pomorze
dr Jarosław Klodziński
zapraszają na**

Krajowy Konkurs Wiedzy o Morzu

ZWIĄZEK MIAST
I GMIN MORSKICH

**Gminy
ZMiGM,
Turystyka,
„Czas Morza”,
Gospodarka,
Marynarka
Wojenna,
Żeglarstwo**

- I. Eliminacje szkolne – styczeń 2024**
- II. Półfinały: Gdańsk i Mielno – luty 2024**
- III. Gala finałowa: Gdynia – 25 i 26 marzec 2024**

Regulamin Konkursu na: www.klodzinski.info.pl

www.zmigm.org.pl

Zgłoszenia: zmigm@zmigm.org.pl

Pytania i problemy: +48 601 65 88 12

ZWIĄZEK MIAST
I GMIN MORSKICH

ZWIĄZEK MIAST I GMIN MORSKICH

WYKAZ DELEGATÓW - KADENCJA 2018-2024

Cedry Wielkie	Wojciech Mańkiewicz	Radny
Darłowo	Krzysztof Walków	Zarządu Portu Morskiego w Darłowie
Dziwnów	Grzegorz Józwiak Zbigniew Jeszka	Burmistrz Radny
Elbląg	Janusz Hajdukowski	Wiceprzewodniczący Rady
Gdańsk	Alan Aleksandrowicz	Prezes GARG Sp. z o.o.
Gdynia	Jarosław Kłodziński	Radny
Gniewino	Zbigniew Walczak	Wójt
Hel	Marek Chroń	Przewodniczący Rady Miasta
Jastarnia	Tyberiusz Narkowicz	Burmistrz
Kołobrzeg Miasto	Artur Dąbkowski	Radny
Krynica Morska	Adam Ostrowski	Burmistrz
Kosakowo	Marcin Kopitzki	z-ca Wójta
Krokowa	Adam Śliwicki	Wójt
Łeba	Andrzej Strzechmiński	Burmistrz
Mielno	Olga Roszak – Pezała	Burmistrz
Międzyzdroje	Mateusz Bobek	Burmistrz
Puck	Hanna Pruchniewska Amadeusz Walke	Burmistrz Radny
Sopot	Marcin Skwierawski	Wiceprezydent
Szczecin	Michał Przepiera	Wiceprezydent Miasta
Trzebiatów	Józef Domański	Burmistrz
Ustronie Morskie	Bernadeta Borkowska	Wójt
Władysławowo	Roman Kužel Kamil Pach	Burmistrz Wiceburmistrz
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Michał Graban	
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Zygmunt Kiersz	Dyrektor Gabinetu Marszałka
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodnio-Pomorskiego	Rafał Zahorski	Pełnomocnik Marszałka ds. GMIŻŚ